

Stalinism och kommunism

Under Stalins ledning, framhålls det ofta, har den ryska regimen och dess teorier förändrats så totalt att man inte längre bör tala om kommunism, utan om stalinism. Att systematiskt skilja mellan de båda begreppen är visserligen skäligen meningslöst, eftersom de partier som kallar sig kommunistiska nästan genomgående — Jugoslavien är ett undantag — följt med i den väldiga omvägningen. Men det är riktigt att kommunismen i dag, förkunnad av Stalin och hans efterägare, på avgörande punkter skiljer sig från Lenins lära. Då Stalin åberopar sig på Lenin och Marx är det lika orimligt, innebär en lika stor förfälskning som då Napoleon sade sig förkroppsliga den franska revolutionen. De människor kring hela världen som i Stalin ser den ursprungliga kommunismens arvtagare är lika lurade som de vilka för hundrafemtio år sedan i den napoleoniska caesarismen trodde sig finna försvararen av 1789 års idéer om frihet, jämlikhet och broderskap.

Enligt Lenins lära kunde folkets "sanna" vilja komma till uttryck först då den kapitalistiska statens förmåga att övertyga, förvansa och korrumpera brutits. Därför behövdes en övergångstid under vilken "proletariatets diktatur" genomförde socialisering, hos massorna ingöt den socialistiska åskådningen och förintade tidigare bestämmande illusioner. Denna övergångstid, som tänktes omfatta 20—30 år, skulle präglas av total ekonomisk jämlikhet — "hela samhället kommer att bli ett enda kontor med jämlikhet i arbete och jämlikhet i lön", skrev Lenin — och av ansatser till en lika fullständig demokrati, om också under "det klassmedvetna proletariatets" ledning; bland annat krävde Lenin imperativa mandat och skilda former av folkomröstning. Då socialismen slutgiltigt segrat skulle själva staten med dess tvång och överordning försvinna som en relik från det kapitalistiska skedet, som "spinnrocken och stenyxan". Socialismens mål var fullständig frihet, fullständig självbestämmanderätt för den enskilde.

Sedan bortåt tjuvå år är den officiella förkunnelsen, Stalins förkunnelse, motsatsen till allt detta. Att tala om statens avskaffande är ett kontrarevolutionärt påfund. De sista som gjorde det, män som Bucharin och Kamenev, är för länge sedan avrättade och strukna ur regimen historia. En enorm intensifiering av den maktkoncentration som Lenin kallade proletariatets diktatur har genomförts, och denna ordning påstås vara den sanna demokratin; "Sovjetunionens författning", yttrade Stalin vid den nya konstitutionens antagande, "är den enda fullkomligt demokratiska författningen i världen." Tyranniet har blivit demokrati enligt alldeles samma formel som Hitler och Mussolini brukade. Det tyska folket = nazismen = Hitler; det ryska folket och alla världens folk = det klassmedvetna proletariatet = kommunismen = Stalin. All opposition utrotas, alla partier utom diktatorns förbjuds. Då socialiseringen genomförts, då klasserna i meningen av ägare av och arbetare i produktionsapparaten försvunnit, finns, skriver Stalin, "ingen jordmån för flera partiers existens och alltså inte heller för frihet för dessa partier" — partierna förbjuds därför att de enligt det nya schemat inte kan existera.

Förfälskningen, genom vilken kommunismen helt ändrar gestalt, sträcker sig till alla områden. I Ryssland är numera de indirekta skatterna ytterligt höga, medan inkomstskatten och arvsskatten är obetydliga; de härskande har väldiga inkomster, med större skillnad mellan rika och fattiga än i Västerlandet, man skryter över produktionen av miljonärer

och andra privilegierade. Men likafullt existerar jämlikhet i djupare mening, förklarar Stalin, eftersom produktionsmedlen tillhör staten; jämlikhet i meningen av lika villkor och lika standard betecknar han som ett utslag av "vänstervridna virrhjärnors småborgerliga idéer". Den tidiga kommunismen ivrade för milda strafflagar och stor frihet i förhållandet mellan könen; Stalin har genomfört lagar som kan ge dödsstraff åt minderåriga för tjvnad, och skilsmässor är genom höga kostnader i realiteten omöjliggjorda utom för de välstuderade. Den röda armén skulle vara demokratisk, med fritt umgänge mellan officerare och meniga, nu är marskalk Stalins armé världens mest

preussiska, med den strängaste hälsningsplikt, den hårdaste disciplin, med officerarna som en högre klass, bärare av särskilda privilegier och befogenheter att fritt straffa och belöna. Den nationella självbestämmningsrätten var en paroll som Lenin programmatiskt förkunnade och i viktiga fall tillämpade; Stalin, tidigare entusiast för Lenins nationalitetslära, har erövat tio stater vid den ryska gränsen och sagt dem vara frigjorda genom ryska soldater, poliser och kommissarier.

Den ryska revolutionen presenterade en idé, utopisk och fantastisk om man så vill — de mål som framställdes var de gamla framstegsmålen, även om medlen var våldsamma, förstörande och gemena. Under Stalin har regimen hårdnat, samtidigt som de vackra målen kastats åt sidan. Kvar står en ny tsarism, mera totalt förkvävande än den tidigare, mera grym, terroristisk och expansiv. Stalin har återupprättat, stärkt och skärpt en av historiens farligaste och föraktligaste regimer, det är hans verk.